

Bóng chiều

C on phố với hai hàng xà cừ cổ thụ mà trên thân cây nào cũng gồ lên những chiếc gù to bằng chiếc bát tô úp, xù xì, vẹo vọ chìa ra phía đường, người đi xe đạp, xe máy cứ lượn lượn tránh mỗi khi đi qua vì chỉ sợ nhỡ đập mặt vào. Cửa hàng sách cũ của ông cụ khiêm nhường cạnh một con ngõ nhỏ. Căn xép nhà tôi có ô cửa sổ nhìn xuống khoảng sân chung, tôi thường ngồi đọc sách bên chiếc cửa sổ này và thường quan sát ông cụ bán sách cùng bà cụ vợ ông. Nhiều lúc tôi tự hỏi, điều gì cuốn hút tôi cứ nao nao trong lòng như vậy mỗi khi nhìn họ? Có biết bao mối quan tâm: một buổi hòa nhạc vấy áo sang trọng tung bùng cùng chúng bạn, một vài cuộc picnic xả stress ở những vùng đất hoang sơ mình thích, những thuận lợi và cả vướng mắc trong công việc, những mưu sinh trần trụi, bạt ngàn những mối quan hệ muôn hình vạn trạng biến hóa mà phàm đã là con người thì ai cũng phải từng ngày từng giờ đối mặt...nhiều lắm những mối quan tâm mà sao tôi lại cứ bị cái hỗn hậu, thắm đẫm tình yêu, tình thương, tình người trong vợ chồng ông cụ hàng xóm này cuốn hút như nam châm, không sao cưỡng lại được. Ông cụ mắt sáng, người cao gầy, mái tóc bạc trắng như cước, dáng điệu khoan thai. Bà cụ đậm người, mái tóc bạc được cuốn gọn một lọn trẻ sau gáy, những sợi tóc mai hai bên được vén lên bởi hai chiếc cặp tăm nhỏ xíu làm lộ ra một khuôn mặt phúc hậu. Sáng tinh mơ tôi thường thấy hai ông bà chậm rãi dắt nhau qua

đường đi dạo trong công viên. Ông bước những bước cẩn trọng, bà lú lú đi bên cạnh, thỉnh thoảng gặp những chỗ đường khó đi, ông chủ động đi chậm lại và bà khẽ bám vào khuỷu tay ông. Họ vừa đi vừa rì rầm nói với nhau, có lẽ ông hơi nặng tai nên tôi thấy ông nghiêng đầu về phía bà mỗi khi bà nhỏ nhẹ nói. 6 giờ sáng hai ông bà trở về, bà xách chiếc làn mây đi chợ, ông lúi húi mở cửa hàng. 7 giờ đã thấy bà ngồi cạnh ông, một bà già ngồi cạnh một ông già thì có gì để nói nhưng với hai ông bà mà tôi đang nói đây nhất định buộc người chứng kiến phải ngậm ngùi dừng lại, đó là cái cách ông bà cầm tay nhau mà rủ rỉ, lại còn nhìn sâu vào mắt nhau khi nói, lại còn thỉnh thoảng cười hồn nhiên – cái cười không phải của người ở độ tuổi thất thập cổ lai hy. Bà cầm chiếc khăn tay thỉnh thoảng lại lau những giọt mồ hôi rịn trên khuôn mặt ông, khe khẽ nói âu yếm: khổ, người đầu mà lúc nào cũng mồ hôi muốt mãi... Những lúc ấy ông lại trêu bà: bà có nhớ bà nói câu này bao nhiêu lần từ hồi chúng mình còn trẻ đến giờ không?. Bà cười bẽn lèn. Cửa hàng sách cũ của ông cụ rất đông khách, phần vì ông sưu tập đủ các loại trong đó có những cuốn rất quý, phần vì ông cụ có cái am hiểu thâm thúy và lịch lãm của người Hà Nội gốc, ông giới thiệu sách bằng chất giọng nhẹ nhàng, cách phát âm chuẩn của người Hà Nội, cái nhìn sâu thẳm đầy trí tuệ của một người thẩm định sách uyên bác. Những lúc ấy mặt bà ngời ngời sáng bùng lên không giấu nổi vẻ ngưỡng mộ lẫn tự

hào. Cái cảnh ông bà chia nhau gói xôi, quả chuối, mà khi bà bẻ thì ông phần hơn, ông bẻ bà lại phần lớn hơn ông một chút. Họ nói gì với nhau mà ngày này sang ngày khác không dứt, không hề thấy hơi đi chút nào cái say sưa, cái mê mải? Ấm nồng và âu yếm. Bà dặn ông không được với tay như thế khi lấy quyển sách trên giá cao và ánh mắt đầy lo âu dõi theo cho tới khi ông cầm cuốn sách trao cho khách. Ông nhắc bà đi cẩn thận nào, chỗ sân đầy rêu như thế ngã đấy bà ơi. Chiều xuống, ông ngồi ở chiếc ghế mây kê ở khoảng sân nhỏ nơi có chiếc giếng trời mở ra một khoảng trời xanh thăm thẳm trên đầu, nhìn bà nhặt rau, chuẩn bị bữa cơm chiều. Bà vừa làm vừa dịu nhẹ bàn luận với ông về món canh này ông nhớ mình ăn ở đâu không? ông bảo ăn ở chỗ ấy, chỗ ấy...nhưng thiếu cà pháo ăn kèm, bà lại sợ cà độc, già rồi ông ăn không tốt chứ gì?, bà cười hiền hậu - đúng mà. Bữa cơm chiều dọn ra cũng trên mảnh sân con con ấy. Một mâm cơm xinh xắn, một bà già vẫn giữ nguyên vẻ đằm thắm, đầy ấm áp chất nữ tính khi khéo léo nấu những món ăn thanh tao, khi âu yếm gắp cho chồng và dịu dàng nhìn chồng ăn xem có ngon miệng không? khi gỡ từng chiếc xương giăm từ con cá đồng rồi chấm chút nước mắt chanh tôi để vào bát ông như người ta cẩn trọng chăm trẻ nhỏ, một ông già ánh mắt lấp lánh niềm vui khi hiểu mình đang nắm giữ gì trong tay và đang cảm động nhăm nhăm từng miếng... 10 giờ đêm, gặp bà lúi húi ở khoảng sân chỗ

vòi nước chung của mấy nhà, tôi hỏi: Bà chưa nghỉ ạ, hôm nào con cũng thấy bà làm vào giờ này? Bà cười tủm tỉm: ông ấy có thói quen ăn đêm từ hồi trẻ cô ạ, không ăn là ruột gan lộn lên không ngủ được, tội lắm. Tôi thấy khi thì bà nấu súp, khi cháo lươn, khi cháo cá, lúc chỉ hai quả trứng gà luộc...Tôi hình dung rõ hình ảnh bà xúc từng thìa cho ông, họ lại diu nhau trong niềm hạnh phúc làng làng của yêu thương và dâng hiến. Họ đã có những thứ vô giá ai cũng ao ước nhưng không phải ai cũng làm được, cũng có được. Một lần không cưỡng nổi ý định phải nói với ông bà một câu gì đó, tôi chân thành: cháu không gặp ai.. như hai bác khi ở tuổi này rồi mà vẫn giữ được thế này. Ông cười hiền từ. Bà bảo hồi trẻ chúng tôi thương nhau lắm cô ạ. Tôi như thấy người đàn ông trung

hậu, vững chãi bên người phụ nữ mượt mát, dịu dàng. Họ hiểu nhau tận cùng, họ vượt lên tranh dành người này đem cho người kia niềm vui, người này dành dụm đong đầy những yêu thương, ngọt ngào mang đặt vào lòng người kia... để khi bóng chiều đến họ có được những ngày yên bình thế này. Tôi hình dung thời xuân trẻ ông bơi đi, hai tay khóa khóa những vương bận của cuộc mưu sinh để vượt lên phía trước, bà luôn sát bên cạnh động viên ông bằng cả tấm chân tình, họ bên nhau như vậy, chia sẻ những buồn, những vui của đời người và những yêu thương, thấu hiểu dịu dàng này là hành trang họ mang theo khi bước lên chuyến tàu mang tên tuổi già đầy thanh thản. Tôi không dám nghĩ đến quy luật nghiệt ngã của đời người, rằng có sinh và có chấm hết

bởi tôi không hình dung nổi thiếu đi một trong hai người, người còn lại sẽ ra sao? Ánh mắt đục lờ lúc nào cũng ầng ậng nước, tay chân lập cập, dáng điệu xiêu vẹo chỉ chực đổ ập về phía họ vẫn thường dựa vào nhau, và chắc người còn lại không trụ nổi khi không còn nữa kia để mà đổ đầy tình yêu thương qua những chăm chút dịu dàng. Không. Tôi không dám nghĩ.

SONG LONG